

У Х В А Л А
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень законів України „Про театри і театральну справу“, „Про культуру“, „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження контрактної форми роботи у сфері культури та конкурсної процедури призначення керівників державних та комунальних закладів культури“

м. К и ї в
13 листопада 2018 року
№ 69-у/2018

Справа № 1-356/2018(4904/18)

Велика палата Конституційного Суду України у складі суддів:

Тупицького Олександра Миколайовича – головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Запорожця Михайла Петровича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича – доповідача,
Лемака Василя Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Первомайського Олега Олексійовича,
Саса Сергія Володимировича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень першого речення частини другої, частини третьої статті 20 Закону України „Про театри і театральну справу“ від 31 травня 2005 року № 2605–IV (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 26, ст. 350) зі змінами, абзаців першого, другого, третього частини другої статті 21 Закону України „Про культуру“ від 14 грудня 2010 року № 2778–VI (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 24, ст. 168) зі змінами, абзацу першого пункту 3 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження контрактної форми роботи у сфері культури та конкурсної процедури призначення керівників державних та комунальних закладів культури“ від 28 січня 2016 року № 955–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 10, ст. 103).

Заслухавши суддю-доповідача Кривенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Суб'єкт права на конституційне подання – 46 народних депутатів України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають частині першій статті 8, частинам першій, другій статті 43 Конституції України (є неконституційними), положення першого речення частини другої, частини третьої статті 20 Закону України „Про театри і театральну справу“ від 31 травня 2005 року № 2605–IV зі змінами (далі – Закон № 2605), абзаців першого, другого, третього частини другої статті 21 Закону України „Про культуру“ від 14 грудня 2010 року № 2778–VI зі змінами (далі – Закон № 2778), абзацу першого пункту 3 розділу II „Прикінцеві

положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження контрактної форми роботи у сфері культури та конкурсної процедури призначення керівників державних та комунальних закладів культури“ від 28 січня 2016 року № 955–VIII (далі – Закон № 955).

Відповідно до статті 20 Закону № 2605 трудові відносини з професійними, творчими працівниками, художнім та артистичним персоналом державних та комунальних театрів оформлюються шляхом укладання контрактів (перше речення частини другої); формування кадрового складу художнього та артистичного персоналу державних та комунальних театрів здійснюється на конкурсній основі в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв (частина третя).

Згідно з частиною другою статті 21 Закону № 2778 трудові відносини з професійними творчими працівниками (художнім та артистичним персоналом) державних та комунальних закладів культури оформлюються шляхом укладення контрактів (абзац перший); формування кадрового складу художнього та артистичного персоналу державних та комунальних закладів культури здійснюється на конкурсній основі в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв (абзац другий); за результатами конкурсу з переможцем з числа кандидатів укладається контракт строком від одного до трьох років за формою, визначеною центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв; після настання дати закінчення строку дії контракт вважається продовженим на строк, на який він був укладений, якщо жодна із сторін за місяць до цієї дати письмово не

поінформувала іншу сторону про своє бажання припинити дію контракту (абзац третій).

Відповідно до абзацу першого пункту 3 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону № 955 з працівниками художнього та артистичного персоналу, які перебувають у трудових відносинах з державними та комунальними закладами культури, протягом одного року з дня набрання чинності Законом № 955 укладається контракт строком від одного до трьох років без проведення конкурсу.

Обґрунтовуючи невідповідність положень першого речення частини другої, частини третьої статті 20 Закону № 2605, абзаців першого, другого, третього частини другої статті 21 Закону № 2778, абзацу першого пункту 3 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону № 955 частині першій статті 8, частинам першій, другій статті 43 Конституції України, суб'єкт права на конституційне подання наводить зміст статті 20 Закону № 2605 і статті 21 Закону № 2778 у попередній та чинній редакціях, а також юридичні позиції Конституційного Суду України та посилається на міжнародні акти, висновки навчальних закладів, наукових установ, рішення судів іноземних держав.

Народні депутати України вважають, що вказаними положеннями Закону № 2605, Закону № 2778, Закону № 995 „змінено існуючі норми законів шляхом передбачення лише єдиної форми трудових договорів для професійних творчих працівників (художнього та творчого персоналу) театру та державних і комунальних закладів культури, а саме контракту“, тобто встановлено „жорсткіше регулювання для реалізації права вказаних працівників на працю“. При цьому „оскаржувані норми Закону не забезпечують справедливого балансу між інтересами роботодавця та працівника. Засоби, які обрав законодавець для досягнення своєї мети, підривають конституційні гарантії права на працю у відповідній сфері, що

суперечить принципу справедливості – елемента принципу верховенства права“.

2. Велика палата Конституційного Суду України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з постановленням Третьою колегією суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 18 жовтня 2018 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні щодо конституційності акта (його окремих положень) зазначаються акт (його конкретні положення), що належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити акт (його окремі положення), а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень) (частина третя статті 51).

Аналіз конституційного подання дає підстави для висновку, що автори клопотання не обґрунтували тверджень щодо невідповідності положень першого речення частини другої, частини третьої статті 20 Закону № 2605, абзаців першого, другого, третього частини другої статті 21 Закону № 2778, абзацу першого пункту 3 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону № 955. Суб'єкт права на конституційне подання, наголошуючи на тому, що оспорювані положення вказаних законів порушують гарантоване статтею 43 Конституції України право на працю, наводить положення Конституції та законів України, посилається на правові позиції Конституційного Суду України, викладені в його рішеннях, і цитує окремі положення міжнародних актів.

Народні депутати України висловили припущення (власні оціночні судження) про недоцільність запровадження законодавцем контрактної форми трудового договору для професійних творчих працівників (художнього та творчого персоналу) театру та державних і комунальних

закладів культури, а також про недосконалість передбачених Законом № 955 змін щодо порядку реалізації права на працю вказаними особами. Однак припущення не можуть вважатися аргументами на підтвердження неконституційності правових актів чи їх окремих положень (ухвали Конституційного Суду України від 17 лютого 2009 року № 5-у/2009, від 27 січня 2010 року № 2-у/2010).

Таким чином, конституційне подання не відповідає вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 цього закону – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Законом України „Про Конституційний Суд України“.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 35, 51, 52, 61, 62, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень першого речення частини другої, частини третьої статті 20 Закону України „Про театри і театральну справу“ від 31 травня 2005 року № 2605–IV зі змінами, абзаців першого, другого, третього частини другої статті 21 Закону України „Про культуру“ від 14 грудня 2010 року № 2778–VI зі змінами, абзацу першого пункту 3 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження контрактної форми роботи у сфері культури та конкурсної процедури призначення керівників державних та комунальних закладів культури“

від 28 січня 2016 року № 955–VIII на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**